

Dönem: 23

Yasama Yılı: 2

TBMM

(S. Sayısı: 261)

**İstanbul Milletvekili Hasan Kemal Yardımcı ve 4 Milletvekili
ile Antalya Milletvekili Hüsnü Çöllü ve 24 Milletvekilinin;
Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar
Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifleri
ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu
Raporu (2/275, 2/264)**

Not: Teklifler Başkanlıkça; tali olarak Adalet, esas olarak da Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Hasan Kemal Yardımcı
İstanbul

Mustafa Cumur
Trabzon

Mehmet Domaç
İstanbul

Ali Bayramoğlu
Rize

Lütfi Çırakoğlu
Rize

GENEL GEREKÇE

08.02.2008 tarihli ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 120'nci maddesi ile 10.06.1946 tarihli ve 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'un ceza hükümlerini içeren bazı maddeleri değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik ile daha önce adli cezayı gerektiren fiiller, hizmetin niteliği itibariyle Kanun'a aykırı fiillerin yaptırımının kısa sürede gerçekleşmesindeki fayda ve mahkemelerin iş gücünün azaltılması gerekçeleriyle, idari para cezasına dönüştürülmüştür. Diğer yandan, kabahat konusu fiilde kullanılan geminin seferden alıkonulması, idari para cezası ve diğer masrafların otuz gün içinde ödenmemesi halinde geminin satışı gibi idari yaptırımlar getirilmiş ve idari para cezalarını vermeye liman başkanlıkları ile sahil güvenlik bot komutanlıkları, satışa ise mülki idare amirlikleri yetkili kılınmıştır.

5728 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden itibaren 4992 sayılı Kanun kapsamında yapılan idari para cezası uygulamaları turizm ve balıkçılık sektöründe faaliyet gösterenlerin zor durumda kalmasına sebep olmuş, yaşanan sıkıntılar Denizcilik Müsteşarlığı'na ve denizcilik sektörünün meslek kuruluşu olan Deniz Ticaret Odası'na aktarılmıştır. Yurdun her bölgesinden dile getirilen bu sıkıntılar, genelde uygulamaya ilişkin problemler ve para cezalarının yüksek oluşu gibi nedenlere dayandırılmaktadır. Uygulamaya ilişkin sıkıntılar ise umumiyetle Sahil Güvenlik Bot Komutanlıklarının yaptığı işlemlerden kaynaklandığı görülmektedir. Para cezalarına yönelik itirazlar ise, idari para cezalarında belirlenen alt sınırın çok yüksek olduğu ve verilen cezaların çoğu zaman yat veya balıkçı gemisinin değerinden yüksek olduğu yönünde olup, cezalar belirlenirken gemi tonajına göre kademele belirlenmesinin daha adil olacağı belirtilmektedir.

Bu nedenle, iş bu kanun teklifi ile önerilen 4922 sayılı Kanun değişikliğinde öncelikle para cezalarının daha makul ve adil bir seviyede belirlenmesi ile sahil güvenlik bot komutanlıklarının ceza verme yetkisi açık olarak ve kendi teşkilat kanununda belirtilen görev sınırları paralelinde belirlenmesi öngörülmektedir. Diğer yandan, 4922 sayılı Kanun uygulamalarında ortaya çıkan bazı ihtiyaçların giderilmesi ve 618 sayılı Liman Kanunu'nun 2'nci maddesinin hizmetin ihtiyacına ve günümüz şartlarına uygun olarak güncelleştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 4922 sayılı Kanun'un tanımlara ilişkin 1'inci maddesi değiştirilerek, Kanun'un uygulaması bakımından yetkili otoritenin belirlenmesi amacıyla "İdare", dünyada sıkça uygulaması görülen küçük deniz araçlarına bazı istisna ve muafiyetler getirilmesi bu Kanun bakımından da öngörüldüğünden "Küçük Deniz Aracı" ve bu güne kadar bir tanımı olmadığından uygulamada çelişkiler yaşanan "Denize Elverişlilik Belgesi" ibarelerinin tanımı yapılmıştır.

Madde 2- 4922 Sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiş olan ve halen uygulanmakta olan yola elverişlilik denetimi ve belgesi sistemi, bu madde ile değiştirilmektedir. Gemilerin limandan kalkmadan önce her türlü teçhizat ve donanımına bakılmasını şart koşan mevcut yola elverişlilik uygulamasının dünyada bir benzeri yoktur. Mevcut uygulama prosedürü, gereksiz kapsamı ve getirdiği büyük iş yükü sebebi ile özellikle gemi trafiği çok olan limanlarda uygulamada zorluklar yaşanmıştır. Bu madde, gemilerin limanlardan ayrılırken tabi olacakları işlemleri, dünyadaki ve AB'deki uygulamalara paralel olarak, çıkış işlemini hızlandıracak ve basitleştirecek şekilde düzenlenmektedir. Artık geminin tüm teçhizat ve donanımına değil, sadece gemiadamları ile donatımı, yolcu sayısı ve yükün cinsi ile yükleme sınırı bakımından denetimi ile geminin zorunlu belgelerinin geçerliğini kontrol yeterli görülmüştür. Ancak, bu hususta zorunlu bir denetim yapılması öngörülmemişse de geminin denize elverişli olmadığının bir şekilde anlaşılması veya geminin limandan ayrılmasına engel olacak, örneğin mahkeme kararı gibi bir bilginin liman başkanlığına ulaşmış olması yahut geminin zorunlu harçlarını ödememesi durumlarında çıkış izni verilmeyecektir.

Madde 3- 4922 Sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde, gemilerin denize elverişlilik denetimlerinde dayanak mevzuat olarak Ticaret Gemilerinin Teknik Durumları Hakkında Tüzük gösterilmektedir. Ancak, gelişen teknoloji ve sürekli değişen uluslararası kurallar karşısında gemilerin teknik durumlarının belirlendiği Tüzüğün aynı süratle değiştirilmesi mümkün olmamaktadır. Bu itibarla, gemilerin teknik durumlarının Tüzük ile değil, değişikliği daha kısa sürede yapılabilen Yönetmelik ile belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 4- 4922 Sayılı Kanun'un bütünü itibarıyla, denize elverişlilik belgesinin süresi içinde, denize elverişliliğin kaybına sebebiyet verebilecek bir eksiklik ve arızanın ortaya çıkması, denize elverişlilik belgesini kendiliğinden geçersiz veya battal kılmaz. Denize elverişlilik belgesinin verilmesi şartları ile bir ticaret gemisinin denize elverişliliği yitirmesinin sonuçlarının düzenlendiği 4'üncü madde, temel olarak aynı sonucu öngörmekle birlikte bu husus açık olarak düzenlenmediği için uygulamada yorum farklılıkları nedeniyle çelişkili uygulamalar söz konusu olmaktadır. Bu itibarla, maddede öngörülen değişiklik ile bu husus açık olarak belirtilmekte ve farklı uygulamaların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- 4922 Sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde yapılan değişiklik paralelinde, aynı Tüzüğün bahsedildiği 5'inci maddesinde de değişiklik yapılması gerekmiştir.

Madde 6- Yola elverişlilik bakımından denetimi ve yola çıkış izninin düzenlendiği 6'ncı maddesinde, 3'üncü maddedeki değişiklik gerekçesine benzer ihtiyaçlar nedeniyle, Ticaret Gemilerinin Yükleme Sınırı Tüzüğü, Yönetmelik haline getirilmiş ve görülen ihtiyaç nedeniyle belirli deniz alanları ile küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri için istisna ve muafiyet getirilmiştir.

Madde 7- 4922 Sayılı Kanun'un 6'ncı maddesindeki, 3'üncü maddedeki değişiklik gerekçesine benzer ihtiyaçlar nedeniyle, Ticaret Gemilerinin Tonilatolarını Ölçme Tüzüğü, Yönetmelik haline getirilmiştir.

Madde 8- 4922 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında, Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü'nün gemilerin esas belgelerinden olduğu ve gemilerce parasız dağıtılacağı düzenlenmekte ise de, bu güne kadar fiili olarak parasız dağıtmak mümkün olmadığı gibi ve gemi donatanları da sorumlulukları olmadığı için Tüzüğü tedarik etmekte gönülsüz kalmaktadırlar. Yapılacak değişiklik ile parasız dağıtım kaldırılarak, temin etme yükümlülüğü gemi donatanına verilmiştir.

Madde 9- 4922 Sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde belirtilen Ticaret Gemilerinin Yükleme Sınırı Tüzüğü, 6'ncı maddede öngörülen değişiklik paralelinde Yönetmelik olarak değiştirilmiş ve fazla yükün tespiti maddede yazıldığı gibi yüklemce markası üzerinden yapıldığında, özellikle denizde seyir halindeki bir geminin oluşan dalga nedeniyle, deniz seviyesinin yükleme haddini gösteren çizgi üzerinde gibi algılanmasına sebep olduğu ve gereksiz ceza işlemlerine sebep olabildiğinden, adaletsiz uygulamaların önüne geçilebilmesi için fazla yükün gemi sertifikaları ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen DWT cinsinden taşıma haddine göre belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 10- Kanun'un en çok uygulama yapılan ceza maddesi olan 20'nci maddede düzenlenen para cezaları, daha hakkaniyetli ve adil, kabul edilebilir seviyelere çekilebilmesi için gemilerin tonajına göre artan miktarda ve mevcut hükümdeki üst sınıra kadar ulaşan, ancak makul seviyelere çekilmiştir. Madde, donatan ve kaptana ayrı ayrı aynı cezanın verilmesini düzenlemiş olmakla birlikte, bu durumun haksız uygulamalara neden olacağı düşünüldüğünden, kaptana verilecek cezanın üçte bir oranında verilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca, seferden alıkonulan geminin yeniden seferine izin verilmesi, idari para cezalarının ve tutulma ile ilgili diğer masraflarının tamamıyla ödenmesine bağlı tutulmuş olmakla birlikte, bu durumun gemilerin gereksiz sürelerde tutulmalarına neden olması sonucu doğuracağı ve çalışan geminin ülke ekonomisi için katkısı düşünülerek ödenmesi gereken tutar karşılığı verilecek teminat ile de geminin seferine izin verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiş ve maddede gemi satışının mülki idari amirliğe bırakılmış olması, mülki idare amirliklerinin şimdiye kadar hiç karşılaşmadıkları bu görev karşısında tedirginlik yaşamaları nedeniyle mülki idare amirliklerinin sırtındaki yükün hafifletilmesi amacıyla satışın bir komisyon marifetiyle gerçekleştirilmesi öngörülmüş, komisyona gemi satışlarında deneyimi olan liman başkanlarının ve denizcilik sektörünün meslek kuruluşu olan Deniz Ticaret Odasının temsilcisinin katılması uygun görülmüştür.

Madde 11- Fazla yük ve yolcu taşınmasının müeyyidesinin düzenlendiği 21'inci maddede de, 20'nci madde paralelinde değişiklik yapılması öngörülmüştür.

Madde 12- Tehlikeli maddeleri mevzuatına aykırı taşıyanların cezalandırıldığı 22'nci madde de, ceza tutarları 20'nci madde seviyesine getirilmiş, ancak ihlal edilen menfaatin ağırlığı nedeniyle 20'nci maddede belirlenen cezaların iki mislinin verilmesi öngörülmüş ve kaptana herhangi bir istisna tanınmamıştır.

Madde 13- Kanunda öngörülen idari para cezalarının liman başkanlıklarınca verileceğine açıklık getirilmiş, sahil güvenlik bot komutanlıklarının yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

Madde 14- Kanuna eklenen bir geçici madde ile Yönetmeliklerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar mevcut Tüzüklerin yürürlükte kalacağı düzenlenmiştir.

Madde 15- 618 sayılı Limanlar Kanununun 2'nci maddesi günün ihtiyaç ve gereklerine uyum sağlaması için değiştirilmiş ve limanların idaresini temin için yürürlüğe konulan Tüzüklerin her bir limanın gelişimine ayak uyduramaması nedeniyle, Tüzük yerine daha pratik düzeleme imkanı sunan yönetmelik ile düzenlenmesi öngörülmüştür.

Madde 16- Yürürlük maddesidir.

Madde 17- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar Kanunu'nda değişiklik yapılması-
na ilişkin Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur. Gereğini arz ederiz.

15.05.2008

<i>Hüsnü Çöllü</i>	<i>Tacidar Seyhan</i>	<i>Tekin Bingöl</i>
Antalya	Adana	Ankara
<i>Nesrin Baytok</i>	<i>Gürol Ergin</i>	<i>Sacid Yıldız</i>
Ankara	Muğla	İstanbul
<i>Yahap Seçer</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>Abdulaziz Yazar</i>
Mersin	Antalya	Hatay
<i>Bülent Baratalı</i>	<i>Fevzi Topuz</i>	<i>M. Ali Susam</i>
İzmir	Muğla	İzmir
<i>Ahmet Ersin</i>	<i>Mehmet Ali Özpolat</i>	<i>Mevlüt Coşkuner</i>
İzmir	İstanbul	Isparta
<i>Selçuk Ayhan</i>	<i>Ensar Ögüt</i>	<i>Ergün Aydoğan</i>
İzmir	Ardahan	Balıkesir
<i>R. Kerim Özkan</i>	<i>Ali Rıza Ertemur</i>	<i>F. Nur Serter</i>
Burdur	Denizli	İstanbul
<i>Ali İhsan Köktürk</i>	<i>Atilla Kart</i>	<i>Ali Koçal</i>
Zonguldak	Konya	Zonguldak
	<i>Nevin Gaye Erbatur</i>	
	Adana	

GENEL GEREKÇE

08.02.2008 tarihli ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 120'nci maddesi ile 10.06.1946 tarihli ve 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'un ceza hükümlerini içeren bazı maddeleri değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik ile daha önce adli cezayı gerektiren fiiller, hizmetin niteliği itibarıyla Kanun'a aykırı fiillerin yaptırımının kısa sürede gerçekleşmesindeki fayda ve mahkemelerin iş gücünün azaltılması gerekçeleriyle, idari para cezasına dönüştürülmüştür. Diğer yandan, kabahat konusu fiilde kullanılan geminin seferden alıkonulması, idari para cezası ve diğer masrafların otuz gün içinde ödenmemesi halinde geminin satışı gibi idari yaptırımlar getirilmiş ve idari para cezalarını vermeye liman başkanlıkları ile sahil güvenlik bot komutanlıkları, satışa ise mülki idare amirlikleri yetkili kılınmıştır.

5728 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden itibaren 4992 sayılı Kanun kapsamında yapılan idari para cezası uygulamaları turizm ve balıkçılık sektöründe faaliyet gösterenlerin zor durumda kalmasına sebep olmuş, yaşanan sıkıntılar Denizcilik Müsteşarlığı'na ve denizcilik sektörünün meslek kuruluşu olan Deniz Ticaret Odası'na aktarılmıştır. Yurdun her bölgesinden dile getirilen bu sıkıntılar, genelde uygulamaya ilişkin problemler ve para cezalarının yüksek oluşu gibi nedenlere dayandırılmaktadır. Uygulamaya ilişkin sıkıntılar ise umumiyetle Sahil Güvenlik Bot Komutanlıklarının yaptığı işlemlerden kaynaklandığı görülmektedir. Para cezalarına yönelik itirazlar ise, idari para cezalarında belirlenen alt sınırın çok yüksek olduğu ve verilen cezaların çoğu zaman yat veya balıkçı gemisinin değerinden yüksek olduğu yönünde olup, cezalar belirlenirken gemi tonajına göre kademeli belirlenmesinin daha adil olacağı belirtilmektedir.

Bu nedenle, iş bu kanun teklifi ile önerilen 4922 sayılı Kanun değişikliğinde öncelikle para cezalarının daha makul ve adil bir seviyede belirlenmesi ile sahil güvenlik bot komutanlıklarının ceza verme yetkisi açık olarak ve kendi teşkilat kanununda belirtilen görev sınırları paralelinde belirlenmesi öngörülmektedir. Diğer yandan, 4922 sayılı Kanun uygulamalarında ortaya çıkan bazı ihtiyaçların giderilmesi ve 618 sayılı Liman Kanunu'nun 2'nci maddesinin hizmetin ihtiyacına ve günümüz şartlarına uygun olarak güncelleştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 4922 sayılı Kanun'un tanımlara ilişkin 1'inci maddesi değiştirilerek, Kanun'un uygulaması bakımından yetkili otoritenin belirlenmesi amacıyla "İdare", dünyada sıkça uygulaması görülen küçük deniz araçlarına bazı istisna ve muafiyetler getirilmesi bu Kanun bakımından da öngörüldüğünden "Küçük Deniz Aracı" ve bu güne kadar bir tanımı olmadığından uygulamada çelişkiler yaşanan "Denize Elverişlilik Belgesi" ibarelerinin tanımı yapılmıştır.

Madde 2- 4922 Sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiş olan ve halen uygulanmakta olan yola elverişlilik denetimi ve belgesi sistemi, bu madde ile değiştirilmektedir. Gemilerin limandan kalkmadan önce her türlü teçhizat ve donanımına bakılmasını şart koşan mevcut yola elverişlilik uygulamasının dünyada bir benzeri yoktur. Mevcut uygulama prosedürü, gereksiz kapsamı ve getirdiği büyük iş yükü sebebi ile özellikle gemi trafiği çok olan limanlarda uygulamada zorluklar yaşanmıştır. Bu madde, gemilerin limanlardan ayrılırken tabi olacakları işlemleri, dünyadaki ve AB deki uygulamalara paralel olarak, çıkış işlemini hızlandıracak ve basitleştirecek şekilde düzenlemektedir. Artık geminin tüm teçhizat ve donanımına değil, sadece gemiadamları ile donatımı, yolcu sayısı ve yükün cinsi ile yükleme sınırı bakımlarından denetimi ile geminin zorunlu belgelerinin geçerliğini kontrol yeterli görülmüştür. Ancak, bu hususta zorunlu bir denetim yapılması öngörülmemişse de geminin denize elverişli olmadığına bir şekilde anlaşılması veya geminin limandan ayrılmasına engel olacak, örneğin mahkeme kararı gibi bir bilginin liman başkanlığına ulaşmış olması yahut geminin zorunlu harçlarını ödememesi durumlarında çıkış izni verilmeyecektir.

Madde 3- 4922 Sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde, gemilerin denize elverişlilik denetimlerinde dayanak mevzuat olarak Ticaret Gemilerinin Teknik Durumları Hakkında Tüzük gösterilmektedir. Ancak, gelişen teknoloji ve sürekli değişen uluslararası kurallar karşısında gemilerin teknik durumlarının belirlendiği Tüzükün aynı süratle değiştirilmesi mümkün olmamaktadır. Bu itibarla, gemilerin teknik durumlarının Tüzük ile değil, değişikliği daha kısa sürede yapılabilen Yönetmelik ile belirlenmesi öngörülmüştür. Diğer yandan, bu gün için deniz ticaretinde kullanılan buharlı gemi kalmadığından, maddedeki "kazan" ibaresi kaldırılmaktadır.

Madde 4- 4922 Sayılı Kanun'un bütünü itibarıyla, denize elverişlilik belgesinin süresi içinde, denize elverişliliğin kaybına sebebiyet verebilecek bir eksiklik ve arızanın ortaya çıkması, denize elverişlilik belgesini kendiliğinden geçersiz veya battal kılmaz. Denize elverişlilik belgesinin verilmesi şartları ile bir ticaret gemisinin denize elverişliliği yitirmesinin sonuçlarının düzenlendiği 4'üncü madde, temel olarak aynı sonucu öngörmekle birlikte bu husus açık olarak düzenlenmediği için uygulamada yorum farklılıkları nedeniyle çelişkili uygulamalar söz konusu olmaktadır. Bu itibarla, maddede öngörülen değişiklik ile bu husus açık olarak belirtilmekte ve farklı uygulamaların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- 4922 Sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde yapılan değişiklik paralelinde, aynı Tüzükün bahsedildiği 5'inci maddesinde de değişiklik yapılması gerekmiştir.

Madde 6- Yola elverişlilik bakımından denetimi ve yola çıkış izninin düzenlendiği 6'ncı maddesinde, 3'üncü maddedeki değişiklik gerekçesine benzer ihtiyaçlar nedeniyle, Ticaret Gemilerinin Yükleme Sınırı Tüzüğü, Yönetmelik haline getirilmiş ve görülen ihtiyaç nedeniyle belirli deniz alanları ile küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri için istisna ve muafiyet getirilmiştir.

Madde 7- 4922 Sayılı Kanun'un 6'ncı maddesindeki, 3'üncü maddedeki değişiklik gerekçesine benzer ihtiyaçlar nedeniyle, Ticaret Gemilerinin Tonilatolarını Ölçme Tüzüğü, Yönetmelik haline getirilmiştir.

Madde 8- 4922 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında, Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü'nün gemilerin esas belgelerinden olduğu ve gemilere parasız dağıtılacağı düzenlenmekte ise de, bu güne kadar fiili olarak parasız dağıtmak mümkün olmadığı gibi ve gemi donatanları da sorumlulukları olmadığı için Tüzüğü tedarik etmekte gönülsüz kalmaktadırlar. Yapılacak değişiklik ile parasız dağıtım kaldırılarak, temin etme yükümlülüğü gemi donatanına verilmiştir.

Madde 9- 4922 Sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde belirtilen Ticaret Gemilerinin Yükleme Sınırı Tüzüğü, 6'ncı maddede öngörülen değişiklik paralelinde Yönetmelik olarak değiştirilmiş ve fazla yükün tespiti maddede yazıldığı gibi yükleme markası üzerinden yapıldığında, özellikle denizde seyir halindeki bir geminin oluşan dalga nedeniyle, deniz seviyesinin yükleme haddini gösteren çizgi üzerinde gibi algılanmasına sebep olduğu ve gereksiz ceza işlemlerine sebep olabildiğinden, adaletsiz uygulamaların önüne geçilebilmesi için fazla yükün gemi sertifikaları ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen DWT cinsinden taşıma haddine göre belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 10- Kanun'un en çok uygulama yapılan ceza maddesi olan 20'nci maddede düzenlenen para cezaları, daha hakkaniyetli ve adil, kabul edilebilir seviyelere çekilebilmesi için gemilerin tonajına göre artan miktarda ve mevcut hükümdeki üst sınıra kadar ulaşan, ancak makul seviyelere çekilmiştir. Madde, donatan ve kaptana ayrı ayrı aynı cezanın verilmesini düzenlemiş olmakla birlikte, bu durumun haksız uygulamalara neden olacağı düşünüldüğünden, kaptana verilecek cezanın üçte bir oranında verilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca, seferden alkonulan geminin yeniden seferine izin verilmesi, idari para cezalarının ve tutulma ile ilgili diğer masraflarının tamamıyla ödenmesine bağlı tutulmuş olmakla birlikte, bu durumun gemilerin gereksiz sürelerde tutulmalarına neden olması sonucu doğuracağı ve çalışan geminin ülke ekonomisi için katkısı düşünülerek ödenmesi gereken tutar karşılığı verilecek teminat ile de geminin seferine izin verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiş ve maddede gemi satışının mülki idari amirliğe bırakılmış olması, mülki idare amirliklerinin şimdiye kadar hiç karşılaşmadıkları bu görev karşısında tedirginlik yaşamaları nedeniyle mülki idare amirliklerinin sırtındaki yükün hafifletilmesi amacıyla satışın bir komisyon marifetiyle gerçekleştirilmesi öngörülmüş, komisyona gemi satışlarında deneyimi olan liman başkanlarının ve denizcilik sektörünün meslek kuruluşu olan Deniz Ticaret Odasının temsilcisinin katılımı uygun görülmüştür.

Madde 11- Fazla yük ve yolcu taşınmasının müeyyidesinin düzenlendiği 21'inci maddede de, 20'nci madde paralelinde değişiklik yapılması öngörülmüştür.

Madde 12- Tehlikeli maddeleri mevzuatına aykırı taşıyanların cezalandırıldığı 22'nci madde de, ceza tutarları 20'nci madde seviyesine getirilmiş, ancak ihlal edilen menfaatin ağırlığı nedeniyle 20'nci maddede belirlenen cezaların iki mislinin verilmesi öngörülmüş ve kaptana herhangi bir istisna tanınmamıştır.

Madde 13- Kanunda öngörülen idari para cezalarının liman başkanlıklarınca verileceğine açıklık getirilmiş, sahil güvenlik bot komutanlıklarının yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

Madde 14- Kanuna eklenen bir geçici madde ile Yönetmeliklerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar mevcut Tüzüklerin yürürlükte kalacağı düzenlenmiştir.

Madde 15- 618 sayılı Limanlar Kanununun 2'nci maddesi günün ihtiyaç ve gereklerine uyum sağlaması için değiştirilmiş ve limanların idaresini temin için yürürlüğe konulan Tüzüklerin her bir limanın gelişimine ayak uyduramaması nedeniyle, Tüzük yerine daha pratik düzeleme imkanı sunan yönetmelik ile düzenlenmesi öngörülmüştür.

Madde 16- Yürürlük maddesidir.

Madde 17- Yürütme maddesidir.

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ HÜSNÜ ÇÖLLÜ VE 24 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
DENİZDE CAN VE MAL KORUMA HAKKINDA KANUN VE LİMANLAR KANUNU'NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Bu Kanunun uygulanması bakımından;

A) İdarce: Denizcilik Müsteşarlığını,

B) Gemi: Adı, tonilatosu ve kullanma amacı ne olursa olsun, denizde kürekten başka aletle yola çıkabilen her aracı,

C) Ticaret gemisi: Menfaat sağlamak kastıyla denizde kullanılan her gemiyi,

D) Küçük deniz aracı: Yolcu gemileri hariç, tam boyu 24 metreden küçük olan her türlü ticaret gemisini,

E) Denize elverişlilik: Tüm ticaret gemileri ve deniz tesislerinin tekne, makine, genel donanım, can kurtarma, yangından korunma ve yangın söndürme durumu, seyir teçhizatı ve haberleşme sistemi, sağlık koşulları, yük ve yolcu taşıma kapasiteleri, deniz kirliliğini önleme donanımları ile diğer seyir emniyeti konuları bakımından tahsis olundukları hizmetin normal deniz tehlikelerine karşı koyabilecek durumda olmaları hâlini,

F) Yolcu: Kaptan, gemiadamı veya geminin işi gereği gemide bulunan diğer kişiler, gemiyi donatan veya işletenin eş ve çocukları ile hizmetinde olan personeli, işletenin bir görev ile yolculuk eden adamı, temsilcisi ve memurları, taşınan hayvanların çobanları, mücbir sebeplerle veya kaptanın denizde can kurtarma ödevinden dolayı gemiye alınan kimseler ile bir yaşından küçük çocukların dışında kalan ve navlunlu veya navlunsuz taşınan herkesi, ifade eder.

MADDE 2- 4922 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Liman idari sınırlarını geçerek sefer yapacak her ticaret gemisinin limandan ayrışı, liman başkanlığınca verilecek izne tâbidir. Bu izin liman çıkış belgesi ile verilir.

Liman çıkış belgesi, talep üzerine denize elverişli olan ticaret gemilerinin;

a) Gemiadamları ile donatımı,

b) Yolcu sayısı ve yükün cinsi,

c) Yükleme durumu,

hususları açısından belgelerinde belirtilmiş durumlarına uygunlukları ile zorunlu belgelerinin geçerliğinin liman başkanlığınca yapılacak denetim sonucu tespit edilmesi hâlinde düzenlenir. Geminin denize elverişli olmadığının herhangi bir şekilde anlaşılması veya limandan ayrılmasını engelleyecek başkaca bir bilginin liman başkanlığına ulaşması hâlinde liman çıkış izni verilmez.”

MADDE 3- 4922 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan “kazan,” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve “tüzüğü” ibaresi, “yönetmeliği” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4- 4922 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetleme sonunda durumu yönetmeliğe uygun olduğu anlaşılan ticaret gemisine süreli bir “denize elverişlilik belgesi” verilir. Denize elverişlilik belgesi olmayan veya belgesinin süresi bitmiş olan ticaret gemisine çıkış izni verilmeyeceği gibi, herhangi bir sebeple tekne, makine ve genel donanım gibi esas kısımları bakımlarından yönetmeliğinde belirtilen nitelikleri kaybetmiş olan ticaret gemisinin belgesi İdare tarafından iptal edilir. Esas kısımlar ve 3 üncü maddede belirtilen diğer araç ve teçhizattan kısa sürede tamamlanabilecek veya onarılabilecek olanlarının eksikliği gemiyi denize elverişsiz hale getirmez.”

"Belge süresi içinde, yolculuğun devamı sırasında herhangi bir sebeple yönetmeliğine uygun durumunu kaybetmiş olan ticaret gemisi, ticari işleminin tamamlanacağı limana kadar yolculuğuna devam edebilir. Böyle bir ticaret gemisi, hiçbir ticari işlemde bulunmaksızın yolculuğunu tamamladığı limandan onarılabileceği en yakın limana gidebilir."

MADDE 5- 4922 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan "tüzüğü" ibaresi, "yönetmeliği" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6- Aynı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yükleme markası" ibaresi "yük miktarı", "tüzüğüne" ibaresi "yönetmeliğine" olarak, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İdare, küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri ile bitişik iki liman veya Marmara Denizi içindeki tüm limanlar arasında sürekli veya düzenli sefer yapan gemiler ve acil durumlarda kullanılacak gemiler için basitleştirilmiş uygulamalar getirebilir, istisnâ veya muafiyetler tanıyabilir. İdare gerekli gördüğünde, liman sınırları içinde çalışan ticaret gemilerini birinci fıkrâ hükümlerine göre denetleyebilir."

MADDE 7- 4922 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yer alan "tüzüğüne" ibaresi, "yönetmeliğine" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 8- 4922 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Gemilerde bulundurulacak bu tüzük, geminin esas belgelerinden sayılır"

MADDE 9- 4922 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "tüzüğüne" ibaresi, "yönetmeliğine" olarak, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bordalarına yükleme markası konmamış veya gemi sertifikalarında ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen taşıma haddinden (DWT) fazla yolcu ve yük taşıyan ticaret gemilerinin yolculuğuna izin verilmez."

MADDE 10- 4922 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 20 - Bu Kanunda yazılı sebeplerle;

- a) Yolculuğuna izin verilmemiş,
- b) Denize elverişlilik belgesi almamış,
- c) Denize elverişlilik belgesi İdare tarafından iptal edilmiş,
- d) Belgesinin süresi geçmiş ve İdarece uzatılmamış,

olmasına rağmen sefere çıkan ticaret gemisi derhal seferden alıkonularak muhafaza edilmek üzere en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. Ayrıca, gemi donatanına;

150 GT'ye kadar olan gemi için ikiyüzelli Türk Lirasından beşyüz Türk Lirasına,

150 GT'den 500 GT'ye kadar olan gemi için beşyüz Türk Lirasından bin Türk Lirasına,

500 GT'den 1000 GT'ye kadar olan gemi için bin Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına,

1000 GT'den 3000 GT'ye kadar olan gemi için ikibin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına,

3000 GT'den 10000 GT'ye kadar olan gemi için beşbin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına,

10000 GT'den büyük gemi için onbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Gemiyi sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir.

Geminin muhafaza edilmek üzere limana çekilmesi ve limanda tutulması, yük ve yolcuların gidecekleri yere götürülmesi dolayısıyla oluşan bütün masraflar ile idarî para cezaları eksiksiz olarak ödendiği veya idarî para cezası tutarı kadar teminat gösterildiği takdirde 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde gemi serbest bırakılır.

Geminin alıkonulduğu tarihten itibaren otuz gün geçmesine rağmen kaptan veya donatanın bu madde hükümlerine göre yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde gemi, limanın bulunduğu yerin mülki amiri başkanlığında, ilgili liman başkanı ve deniz ticaret odasının temsilcisinin bulunduğu bir komisyon tarafından ihale mevzuatı hükümlerine bağlı olmaksızın satılır. Satıştan elde edilen gelirden geminin limana çekilmesi ve muhafaza edilmesi için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan ve para cezası tahsil edildikten sonra bakiye miktarın kalması hâlinde bu miktar donatanın veya yasal temsilcisinin başvurusu üzerine kendisine ödenir.

Geminin satışının gerçekleştirilememesi veya gerçekleştirilmekle beraber satış bedelinin masrafları ve para cezasını karşılamaması hâlinde bu miktar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre donatandan tahsil edilir.

Donatanın yabancı gerçek veya tüzel kişi olması veya kaptanın Türk vatandaşı olmaması hâlinde bu masraflar aylık yüzde beş gecikme zammıyla birlikte genel hükümlere göre tahsil olunur.”

MADDE 11- 4922 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanununun 11 inci maddesine göre belirlenen gemi sertifikalarında ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen taşıma haddinden (DWT) fazla yolcu ve yükü taşıyan gemi derhal seferden alıkonularak en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki fazla yolcu ve yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. Ayrıca gemi donatanına 20 nci maddede belirtilen hadlerde idari para cezası verilir. Gemiye sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir.”

“Geminin limana çekilmesi, limanda tutulması ve fazla yükünün boşaltılması dolayısıyla oluşan bütün masraflar ile idari para cezaları eksiksiz olarak ödendiği veya idari para cezası tutarı kadar teminat gösterildiği takdirde gemi serbest bırakılır.”

MADDE 12- 4922 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“12 nci maddede yazılı tehlikeli eşyayı tüzükte belirtilen hükümlere aykırı olarak yükleyen veya taşıyan gemi donatanı ve kaptanına 20 nci maddede belirtilen hadlerin iki katı kadar idari para cezası verilir.

MADDE 13- 4922 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunda yer alan idari para cezalarını yetkili liman başkanları verir. Liman ve kıyı tesisleri ile demir yerleri dışındaki diğer deniz alanlarında, sahil güvenlik bot komutanlıklarınca yapılan denetim neticesinde, idari para cezasını gerektirecek bir fiilin tespiti halinde tutulan tutanak ve toplanan diğer deliller ile birlikte ceza işlemi yapılmak üzere yetkili liman başkanlığına gönderilir.”

MADDE 14- 4922 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici ikinci madde ilave edilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler yürürlüğe konulana kadar, yürürlükte olan Tüzüklerin uygulanmasına devam olunur.”

MADDE 15- 618 sayılı Limanlar Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Türkiye limanlarına girip çıkan bütün gemiler ve deniz araçları bu Kanun hükümlerine tabidirler. Limanların sınırları ile kamu limanlarının yetki alanlarını belirleyen deniz koordinatları, limanlara gelen gemilerin ve gemi dışında kalan her türlü deniz aracının liman içinde seyir, demirleme, rıhtım ve iskelelere yanaşma, şamandıralara bağlama ve buralardan ayrılımlarında uyulacak kurallar ile ticaret eşyası, patlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddelerin boşaltma ve yükleme yöntemini, yer ve zamanlarını, gemilerin limanda kalabilecekleri süreleri, çevre kirliliğinin önlenmesi ile limanda düzen ve disiplinin sağlanmasına ilişkin diğer hususlar Denizcilik Müsteşarlığına çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 16 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17 - Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu
Esas No. : 2/275, 2/264
Karar No. : 13*

19/6/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca Komisyonumza esas komisyon olarak havale edilen İstanbul Milletvekili Hasan Kemal Yardımcı ve 4 Milletvekili ile Antalya Milletvekili Hüsnü Çöllü ve 24 Milletvekili tarafından verilen adları ve konuları aynı olan Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifleri Komisyonumuzun 18/6/2008 tarihli toplantısında; Ulaştırma Bakanı Binalı Yıldırım ve beraberindeki Bakanlık yetkilileri, Tekliflerde ilk imzası bulunan Milletvekilleri, Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Deniz Ticaret Odası temsilcilerinin katılımı ile 2/275 esas numaralı Teklif esas alınmak suretiyle görüşülmüştür.

Kanun teklifleri ile suç-ceza dengesinin temini, turizm ve balıkçılık sektöründe uygulanan cezaların ağırlığından kaynaklanan sorunların giderilmesi ve 4922 sayılı Kanunun uygulamaları sonucu ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması ve düzenlemelerin daha kolay yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; ilk imza sahibi Milletvekillerinin tamamlayıcı nitelikteki açıklamaları ile sayın Bakanın tekliflerin Hükümet tarafından da uygun görüldüğü ve olumlu karşılandığı yönündeki görüşleri alınmıştır.

İlk imza sahibi Milletvekillerinden Hüsnü Çöllü tarafından yapılan açıklamada; Teklifin genel gerekçesinde yer alan ikinci paragrafın üçüncü cümlesinin maksatlarını aşan bir ifade olduğu, bu cümlenin metinden çıkartılmasını arzuladıklarını ifade etmişlerdir. Komisyonun yetki sınırları dışında olan bu talebin raporumuzda belirtilmesi uygun görülmüştür.

Komisyon üyelerince yapılan değerlendirmelerde ise;

-Teklifler ile getirilen düzenlemelerin yerinde olduğu, özellikle cezaların yüksekliğinden dolayı küçük bahkçıların ceza uygulamalarından çok etkilendiği, yapılan değişikliklerin özellikle bu kesimi rahatlatacağı,

-Uluslararası mevzuata uyumun önemli olduğu, kısa vadeli çözümler öngörüldüğü eleştirisiyle birlikte önerilerin olumlu karşılandığı,

İfade edilmiştir.

Müteakiben Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca da uygun görülerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerinde yapılan müzakereler sonucunda;

Çerçeve 1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,12,13,15 maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 16 ve 17 nci maddeleri aynen,

Çerçeve 6 ve 14 üncü maddeleri; bu maddelerle ifade edilmek istenen hususların daha anlaşılabilir olmasını sağlamak amacıyla değiştirilerek,

Kabul edilmiştir.

Teklif yazım kuralları bakımından redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mustafa Demir</i>	<i>İdris Güllüce</i>	<i>Azize Sibel Gönül</i>
Samsun	İstanbul	Kocaeli
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mahmut Esat Güven</i>	<i>Metin Arif Ağaoğlu</i>	<i>İsmet Büyükataman</i>
Kars	Artvin	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Müjdat Kuşku</i>	<i>Osman Aslan</i>	<i>Mehmet Sarı</i>
Çanakkale	Diyarbakır	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Yaşar Ağyüz</i>	<i>Mevlüt Coşkuner</i>	<i>Durmuş Ali Torlak</i>
Gaziantep	Isparta	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Kenan Tanrıkulu</i>	<i>Yaşar Karayel</i>	<i>Turan Kıratlı</i>
İzmir	Kayseri	Kırıkkale
Üye	Üye	Üye
<i>Mikail Arslan</i>	<i>Ahmet Erdal Feralan</i>	<i>Osman Demir</i>
Kırşehir	Nevşehir	Tokat
	Üye	
	<i>Asım Aykan</i>	
	Trabzon	

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ HASAN KEMAL YARDIMCI VE 4 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
DENİZDE CAN VE MAL KORUMA HAKKINDA KANUN VE LİMANLAR KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 10/6/1946 tarihli ve 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Bu Kanunun uygulanması bakımından;

A) İdare: Denizcilik Müsteşarlığını,

B) Gemi: Adı, tonilatosu ve kullanma amacı ne olursa olsun, denizde kürekten başka aletle yola çıkabilen her aracı,

C) Ticaret gemisi: Menfaat sağlamak kastıyla denizde kullanılan her gemiyi,

D) Küçük deniz aracı: Yolcu gemileri hariç, tam boyu 24 metreden küçük olan her türlü ticaret gemisini,

E) Denize elverişlilik: Tüm ticaret gemileri ve deniz tesislerinin tekne, makine, genel donanım, can kurtarma, yangından korunma ve yangın söndürme durumu, seyir teçhizatı ve haberleşme sistemi, sağlık koşulları, yük ve yolcu taşıma kapasiteleri, deniz kirliliğini önleme donanımları ile diğer seyir emniyeti konuları bakımından tahsis olundukları hizmetin normal deniz tehlikelerine karşı koyabilecek durumda olmaları hâlini,

F) Yolcu: Kaptan, gemiadamı veya geminin işi gereği gemide bulunan diğer kişiler, gemiyi donatan veya işletenin eş ve çocukları ile hizmetinde olan personeli, işletenin bir görev ile yolculuk eden adamı, temsilcisi ve memurları, taşınan hayvanların çobanları, mücbir sebeplerle veya kaptanın denizde can kurtarma ödevinden dolayı gemiye alınan kimseler ile bir yaşımdan küçük çocukların dışında kalan ve navlunlu veya navlunsuz taşınan herkesi, ifade eder.

MADDE 2- 4922 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Liman idari sınırlarını geçerek sefer yapacak her ticaret gemisinin limandan ayrılışı, liman başkanlığınca verilecek izne tâbidir. Bu izin liman çıkış belgesi ile verilir.

Limana çıkış belgesi, talep üzerine denize elverişli olan ticaret gemilerinin;

a) Gemiadamları ile donatımı,

b) Yolcu sayısı ve yükün cinsi,

c) Yükleme durumu,

hususları açısından belgelerinde belirtilmiş durumlarına uygunlukları ile zorunlu belgelerinin geçerliğinin liman başkanlığınca yapılacak denetim sonucu tespit edilmesi hâlinde düzenlenir. Geminin denize elverişli olmadığı herhangi bir şekilde anlaşılması veya limandan ayrılmasını engelleyecek başkaca bir bilginin liman başkanlığına ulaşması hâlinde liman çıkış izni verilmez.”

MADDE 3- 4922 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan “tüzüğü” ibaresi, “yönetmeliği” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 4922 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetleme sonunda durumu yönetmeliğe uygun olduğu anlaşılan ticaret gemisine süreli bir “denize elverişlilik belgesi” verilir. Denize elverişlilik belgesi olmayan veya belgesinin süresi bitmiş olan ticaret gemisine çıkış izni verilmeyeceği gibi, herhangi bir sebeple tekne, makine ve

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
DENİZDE CAN VE MAL KORUMA HAKKINDA KANUN VE LİMANLAR KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin çerçeve 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin çerçeve 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin çerçeve 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4- Teklifin çerçeve 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Hasan Kemal Yardımcı ve 4 Milletvekilinin Teklifi)

genel donanım gibi esas kısımları bakımlarından yönetmeliğinde belirtilen nitelikleri kaybetmiş olan ticaret gemisinin belgesi İdare tarafından iptal edilir. Esas kısımlar ve 3 üncü maddede belirtilen diğer araç ve teçhizattan kısa sürede tamamlanabilecek veya onarılabilecek olanlarının eksikliği gemiyi denize elverişsiz hale getirmez.”

“Belge süresi içinde, yolculuğun devamı sırasında herhangi bir sebeple yönetmeliğine uygun durumunu kaybetmiş olan ticaret gemisi, ticari işleminin tamamlanacağı limana kadar yolculuğuna devam edebilir. Böyle bir ticaret gemisi, hiçbir ticari işlemde bulunmaksızın yolculuğunu tamamladığı limandan onarılabileceği en yakın limana gidebilir.”

MADDE 5- 4922 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan “tüzüğü” ibaresi, “yönetmeliği” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4922 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yükleme markası” ibaresi “yük miktarı”, “tüzüğüne” ibaresi “yönetmeliğine” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İdare, küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri ile bitişik iki liman veya Marmara Denizi içindeki tüm limanlar arasında sürekli veya düzenli sefer yapan gemiler ve acil durumlarda kullanılacak gemiler için basitleştirilmiş uygulamalar getirebilir, istisnâ veya muafiyetler tanıyabilir. İdare gerekli gördüğünde, liman sınırları içinde çalışan ticaret gemilerini birinci fıkra hükümlerine göre denetleyebilir.”

MADDE 7- 4922 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yer alan “tüzüğüne” ibaresi, “yönetmeliğine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 4922 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gemilerde bulundurulacak bu tüzük, geminin esas belgelerinden sayılır”

MADDE 9- 4922 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tüzüğüne” ibaresi, “yönetmeliğine” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bordalarına yüklemc markası konmamış veya gemi sertifikalarında ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen taşıma haddinden (DWT) fazla yolcu ve yük taşıyan ticaret gemilerinin yolculuğuna izin verilmez.”

MADDE 10- 4922 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20 - Bu Kanunda yazılı sebeplerle;

- a) Yolculuğuna izin verilmemiş,
- b) Denize elverişlilik belgesi almamış,
- c) Denize elverişlilik belgesi İdare tarafından iptal edilmiş,
- d) Belgesinin süresi geçmiş ve İdarece uzatılmamış,

olmasına rağmen sefere çıkan ticaret gemisi derhal seferden alıkonularak muhafaza edilmek üzere en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. Ayrıca, gemi donatanına;

150 GT'ye kadar olan gemi için ikiyüzelli Türk Lirasından beşyüz Türk Lirasına,

150 GT'den 500 GT'ye kadar olan gemi için beşyüz Türk Lirasından bin Türk Lirasına,

500 GT'den 1000 GT'ye kadar olan gemi için bin Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına,

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5- 4922 sayılı Kanununun 5 inci maddesinde yer alan "tüzük" ibaresi, "yönetmelik" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4922 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yükleme markası" ibaresi "yük miktarı ve yükleme markası", "tüzüğüne" ibaresi "yönetmeliğine" şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İdare, küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri ile liman sefer bölgesi, bitişik iki liman veya Marmara Denizi içindeki tüm limanlar arasında sürekli veya düzenli sefer yapan gemiler ve acil durumlarda kullanılacak gemiler için basitleştirilmiş uygulamalar getirebilir, istisnâ veya muafiyetler tanıyabilir. İdare gerekli gördüğünde, liman sınırları içinde çalışan ticaret gemilerini birinci fıkra hükümlerine göre denetleyebilir."

MADDE 7- Teklifin çerçeve 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8- Teklifin çerçeve 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9- Teklifin çerçeve 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10- 4922 sayılı Kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 20 - Bu Kanunda yazılı sebeplerle;

- a) Yolculuğuna izin verilmemiş,
- b) Denize elverişlilik belgesi almamış,
- c) Denize elverişlilik belgesi İdare tarafından iptal edilmiş,
- d) Belgesinin süresi geçmiş ve İdarece uzatılmamış,

olmasına rağmen sefere çıkan ticaret gemisi derhal seferden alıkonularak muhafaza edilmek üzere en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. Ayrıca, gemi donatanına;

- 150 GT'ye kadar olan gemi için ikiyüzelli Türk Lirasından beşyüz Türk Lirasına,
- 150 GT'den 500 GT'ye kadar olan gemi için beşyüz Türk Lirasından bin Türk Lirasına,
- 500 GT'den 1000 GT'ye kadar olan gemi için bin Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına,

(İstanbul Milletvekili Hasan Kemal Yardımcı ve 4 Milletvekilinin Teklifi)

1000 GT'den 3000 GT'ye kadar olan gemi için ikibin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına, 3000 GT'den 10000 GT'ye kadar olan gemi için beşbin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına, 10000 GT'den büyük gemi için onbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Gemiye sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir.

Geminin muhafaza edilmek üzere limana çekilmesi ve limanda tutulması, yük ve yolcuların gidecekleri yere götürülmesi dolayısıyla oluşan bütün masraflar ile idarî para cezaları eksiksiz olarak ödendiği veya idarî para cezası tutarı kadar teminat gösterildiği takdirde 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde gemi serbest bırakılır.

Geminin alıkonulduğu tarihten itibaren otuz gün geçmesine rağmen kaptan veya donatanın bu madde hükümlerine göre yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde gemi, limanın bulunduğu yerin mülkî amiri başkanlığında, ilgili liman başkanı ve deniz ticaret odasının temsilcisinin bulunduğu bir komisyon tarafından ihale mevzuatı hükümlerine bağlı olmaksızın satılır. Satıştan elde edilen gelirden geminin limana çekilmesi ve muhafaza edilmesi için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan ve para cezası tahsil edildikten sonra bakiye miktarın kalması hâlinde bu miktar donatanın veya yasal temsilcisinin başvurusu üzerine kendisine ödenir.

Geminin satışının gerçekleştirilememesi veya gerçekleştirilmekle beraber satış bedelinin masrafları ve para cezasını karşılamaması hâlinde bu miktar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre donatandan tahsil edilir.

Donatanın yabancı gerçek veya tüzel kişi olması veya kaptanın Türk vatandaşı olmaması hâlinde bu masraflar aylık yüzde beş gecikme zammıyla birlikte genel hükümlere göre tahsil olunur.”

MADDE 11- 4922 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunun 11 inci maddesine göre belirlenen gemi sertifikalarında ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen taşıma haddinden (DWT) fazla yolcu ve yükü taşıyan gemi derhal seferden alıkonularak en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki fazla yolcu ve yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. Ayrıca gemi donatanına 20 nci maddede belirtilen hadlerde idarî para cezası verilir. Gemiye sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir.”

“Geminin limana çekilmesi, limanda tutulması ve fazla yükünün boşaltılması dolayısıyla oluşan bütün masraflar ile idarî para cezaları eksiksiz olarak ödendiği veya idarî para cezası tutarı kadar teminat gösterildiği takdirde gemi serbest bırakılır.”

MADDE 12- 4922 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“12 nci maddede yazılı tehlikeli eşyayı tüzükte belirtilen hükümlere aykırı olarak yükleyen veya taşıyan gemi donatanı ve kaptanına 20 nci maddede belirtilen hadlerin iki katı kadar idarî para cezası verilir.

MADDE 13- 4922 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunda yer alan idarî para cezalarını yetkili liman başkanları verir. Liman ve kıyı tesisleri ile demir yerleri dışındaki diğer deniz alanlarında, sahil güvenlik bot komutanlıklarınca yapılan denetim neticesinde, idarî para cezasını gerektirecek bir fiilin tespiti halinde tutulan tutanak ve toplanan diğer deliller ile birlikte ceza işlemi yapılmak üzere yetkili liman başkanlığına gönderilir.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

1000 GT'den 3000 GT'ye kadar olan gemi için ikibin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına, 3000 GT'den 10000 GT'ye kadar olan gemi için beşbin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına, 10000 GT'den büyük gemi için onbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Gemiye sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir.

Geminin muhafaza edilmek üzere limana çekilmesi ve limanda tutulması, yük ve yolcuların gidecekleri yere götürülmesi dolayısıyla oluşan bütün masraflar ile idarî para cezaları eksiksiz olarak ödendiği veya idari para cezası tutarı kadar teminat gösterildiği takdirde 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde gemi serbest bırakılır.

Geminin alıkonulduğu tarihten itibaren otuz gün geçmesine rağmen kaptan veya donatanın bu madde hükümlerine göre yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde gemi, limanın bulunduğu yerin mülkî amiri başkanlığında, ilgili liman başkanı ve deniz ticaret odasının temsilcisinin bulunduğu bir komisyon tarafından ihale mevzuatı hükümlerine bağlı olmaksızın satılır. Satıştan elde edilen gelirden geminin limana çekilmesi ve muhafaza edilmesi için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan ve para cezası tahsil edildikten sonra bakiye miktarın kalması hâlinde bu miktar donatanın veya yasal temsilcisinin başvurusu üzerine kendisine ödenir.

Geminin satışının gerçekleştirilememesi veya gerçekleştirilmekle beraber satış bedelinin masrafları ve para cezasını karşılamaması hâlinde bu miktar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre donatandan tahsil edilir.

Donatanın yabancı gerçek veya tüzel kişi olması veya kaptanın Türk vatandaşı olmaması hâlinde bu masraflar aylık yüzde beş gecikme zammıyla birlikte genel hükümlere göre tahsil olunur.”

MADDE 11- Teklifin çerçeve 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12- Teklifin çerçeve 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13- Teklifin çerçeve 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Hasan Kemal Yardımcı ve 4 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 14- 4922 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler yürürlüğe konulana kadar, yürürlükte olan Tüzüklerin uygulanmasına devam olunur.”

MADDE 15- 14/4/1341 tarihli ve 618 sayılı Limanlar Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Türkiye limanlarına girip çıkan bütün gemiler ve deniz araçları bu Kanun hükümlerine tabidirler. Limanların sınırları ile kamu limanlarının yetki alanlarını belirleyen deniz koordinatları, limanlara gelen gemilerin ve gemi dışında kalan her türlü deniz aracının liman içinde seyir, demirleme, rıhtım ve iskelelere yanaşma, şamandıralara bağlama ve buralardan ayrılmasında uyulacak kurallar ile ticaret eşyası, patlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddelerin boşaltma ve yükleme yöntemini, yer ve zamanlarını, gemilerin limanda kalabilecekleri süreleri, çevre kirliliğinin önlenmesi ile limanda düzen ve disiplinin sağlanmasına ilişkin diğer hususlar Denizcilik Müsteşarlığınca çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 16 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.